

קח:

כל הבשר פרק שמיני חולין

עין משפט
גור מוצה

מסורת הש"ס

(א) ג'ל בתחומה רש"י
(ב) (תוספתא דמסות פ"ג
ה"ד) (ג) (תוספתא פ"ח
ה"ב) (ד) (ע"י תוספתא לעיל
פ"ג ד"ה א"ה) (ה) (חלב
הנבלה רש"י פ"ג (ו) (נדר פ"ד
ה"א) (ז) (ג'ל סנה)
(ח) (תוספתא דמ"ד: ט) (ש"ך
לע"ה ה"ה).

תורה אור השלם

1. ראשית בבורי
אדמתך תביא בית ה'
אלהיך לא תבשל גדי
בחלב אמה.
שמות כג יט

הנהגות חב"ה

(א) רש"י ד"ה נער וכו'
עד פיה וירדיו:

חלב אמאי מותר. הרי חלב מעט שנבלע בכשר נעשה נבלה שהרי נאסר וכשחזר ונפלט נשאר החלב הוה ליה מין במינו חלב אסור בחלב היתר ורב אית ליה (נש"ק) מין במינו לא בטיל: **חלב נבלה הוא.** זה שנבלע ונקטח: **גדי אסור פורה ולא חלב.** ואפילו חלב (א) מותר ואפילו היה

בכשר שיעור גדול לתם טעם בשר בכל החלב ש"ל נמי לרב דחלב מותר: **חלי ויס חלב.** הרי משערין יין וחלב וכל משקה לשערו בכית מביא כוס מלא משקין ומביא זית ונותן לתומו הזית והמשקה יוצא לחוץ וההוא דנפיק הוי כית וכך היא שניה תוספתא בפרק נזיר שאלו: **לוקח על אכילתו.** דכית איסור אכל: **ואינו לוקח על כשולו.** לקמן מפרש טעמא בשמעתין: **אלא לעולם קסבר רב חלב נמי אסור גרסי.**

היכא דיש בו טעם איסור או איסור מיני בלע טעם: **והכא כמאי עסקין.** דלמחר רבנן (ע"ה) בשר אסור חלב מותר כגון שנפל איתו זית לחוץ ויהיה רומח דמה שנובע אינו פולט שכל זמן שאינו נח מרמיחומיו אינו פולט: **כשקדם ופילקו.** לאותו זמן קודם שנתנו: **לעולם לא מטערפי.** לעשות איסור א"כ היה בו בתחלה כשיעור ובי אמר רב לוקח על אכילתו שכל מוירה גדולה ולדדין אמר רב למילתיה אכל חלי זית בשר וחלי זית חלב הבא מוירה גדולה שנמשל בה שיעור מזה ומזה ונאסרו לוקח על אכילתו שכל שיעור שלם איסור כל שם אחד ואין לוקח על כשולו דאם בשל חלי זית בשר וכתלי זית חלב זה עס זה לפי שאין מטערפין מכלל היתר לקרות איסור עד שיהא בכל אחד ליעשות איסור לעצמו: **אחרים.** עובדי כוכבים. כלומר שנמשל כל זכרו: **כיון שנתנו טעם בלחמה חסיקה.** כלומר כיון שיש בה כדי ליתן טעם בלחמה חסיקה הכל אסור ואפילו נער את הקדרה דליכא למימר נחלק לכולן והיה אין בו כדי לאסור אפ"ה אסור וטעמא מפרש לקמיה: **מפני שפן מינה.** לפיכך איסור כולן ואפילו הן אלף שיש בהן כדי לנצל חתיכת האיסור (כ"ו) דכיון דמיני ניהו לא בטיל טעמא

בכשר דנפיק מיניה שאף טעם הכשר נאסר: **וחכ"ל עד שספן טעם כו.** קס"ד דאטפח קיימי עד שיהא בה כדי ליתן טעם בכולם אין כלל איסור אפילו בתחילה ראשונה מפני שהוא חזר ונקטח: **קיסה.** דק דק של בשר שזיר לשולי קדרה: **גראין כו.** מפרש לקמיה כולה מילתא דרבי: **ניער.** הגיס בה בנגיס. המנער את הקדרה מתפסטה הטעם כולה וכן המכסה אותה מפני שמי השוליים עולין עד (א) פה וירדיו: **אילימא לא ניער כלל.** אמאי נאסרות האחרות: **מבלע בלע.** הריא ניער וחזרה ופלטתה בלחמה: **הא בלע והא פלט.** מה שנבלע וחזרה להיתר והאיסור שיא ממנה אין בו כשיעור לאסור: **קסבר אפשר לסוחטו אסור.** מפני שכולה נעשית איסור וכל הנסחט ממנה אסור וכל הנשאר בה אסור וכן דאף טעם בשר שבה נאסר חזר ואוסר האחרות אפילו הן אלף דמין במינו לא בטיל:

ופרשין

המים והשני יכלו מן המים האסורין דודאי פליטתו כלי אחר יכלו וגם כלי הראשון אינו מבנים כולו בנת אחת במים רותמים וא"כ מה שנכנס תחלה פולט וכל השני שמכנס אחר"כ בולע מה שפלט לכו הראשון לכו נראה דלין להגביל כלי בן יומו כשלין במים לנצל והגבלה דמדין דלא אסרה תורה אלא בן יומו (א) לא הגבילו אלא כלים קטנים בתוך הגדולים שהיה במים ששים לנצל האיסור ובערב פסק קודם ארבע שעות מותר להגביל כלי של חמץ אע"פ שאין במים (ב) דליכא ג' ונתיי טעם של היתר החמץ נ"ט בכלי והכלי נ"ט במים והמים חזרין ונגבלין בכלי ועדיין הוא היתר שהוא קודם הפסח: (ט"ו) **דבררי** הבמים בשניער מאי נייער אילימא נייער בסוף ולא בתחלה.

נראה

אמאי מותר חלב נבלה הוא. מכאן היה מדקדק רבינו שמואל דלמ"ד מין במינו לא בטיל לר"ך תרי ששים ששים ששים לנצל טעם חתיכת נבלה וששים בחתיכת היתר לנצל רובט היוא מן הנבלה וקשה לר"י לדבריו דמשני גדי אסרה תורה ולא חלב והלא בעלמא

חתיכה של היתר נעשית נבלה מדברין ואר"ך ששים כנגד כולה דמדאורייתא לא לר"ך ס' אלא כנגד האיסור הנבלע כה א"כ אע"ג דגדי אסרה תורה ולא חלב מ"מ מדברין החלב ענמו נאסר כשאר איסורין דמאי שנה משאר איסורין ויאסור כל חלב שכורה אלא ודאי כיון שהחלב הנפלט מן הכשר לא נעשה נבלה אלא מטעם בשר המעורב בו אין לו דין חלב טמא אלא מהנבל נבלה שכורה כמו שמתבטל טעם בשר האסור ולא חשיב מין במינו והכי נמי רובט הנפלט מן הנבלה אין לו דין מים אסורין שלא להנצל במים אחרים אלא יש לו דין בשר נבלה שמתבטל שפיר במים שנקדרה והא דקאמר חלב נבלה הוא וקלי הכי במסקנא היינו דוקא בכשר חלב של אחד אחד לבדו היתר וכשנמשל יחד עשה הכתוב הכל כנבלה והוא חלב היוא מן הטרפה ולכן לוקח על חלי זית חלב הנבלה מחלי זית שמונית בשר אכל מים הנפלים מן הנבלה אין נאסרין אלא מחמת טעם הנבלה המעורב בהן ואין מטערפין לנקות עליהן משום נבלה ומכאן יש להוכיח דתבלין הנלוים מחלב או מדם ופלו לקדרה מתבטלין בששים ואע"ג דנותנין טעם אפי' בלחם מותר דאינו חמור מן האיסור הנבלה בהן:

גדי אסרה תורה ולא חלב. והא דנקט כית בשר בתוך יורה גדולה משום דאם נפל לתוך חלב מועט היה נמשך הכל כגדי משום שמונית הכשר המעורב בחלב ולא נמשל:

שנפל לתוך יורה רותחת דבב"ע ב"ע פ"ט א פ"ט. תימה דדבר הגרסה לעינים הוא דפליט דכשנותנין ירק בקדרה רותחת משתנה מראית המים מן הירק וכן בשר שזמן נימחו לתוכה ונראה השמנונית על

הרובט ופי' רבינו שמואל דהא דקאמר מפלט לא פליט היינו עד שיהא שבע מלגלוג אכל לחם שבע חזר ופולט וכן פירש הרב רבינו שמעיה סוף סוף כי ניח הדד פליט היינו כי ניח מנליתו ומשני שקדם וסלקו קודם שגמר בליעו ואותן כלים וקערות האסורות כשמגשילים אותם בתוך יורה גדולה ומניחין אותן מנפנים כשהמים רותחין היה מר"ך רבינו שמואל להניחם שעה גדולה עד כדי שיהא להם שהות לגמור בליעה ולחזור ופלוט אחר"כ דבר מיהא הוא דמי בקי לידע שיעור זה ואומר ר"ת דהא דקאמר הכא מבלע בלע מפלט לא פליט היינו לא פליט מה שנבלע עכשיו אלא מה שהיה בלוע מקודם פליט ואין להחזיר מטעם זה להגביל כלי שהוא בן יומו כשלין במים ששים לנצל האיסור ולהניחם פנים כשהן רותחין משום דמים מבלע בלעי האיסור שכלי ולא פלטי דבמים שהן ללוים לא שייך לומר בליעה דלא בלעי אלא שמתערב בהן האיסור וגם אין סברא לומר דכי היכי דלמחר מבלע בלע מפלט לא פליט מה שנבלע הכי נמי מפלט פליט מבלע לא בלע מה שפלט ועוד דא"כ יהא אסור להגביל שני כלים זה אחר זה דכשהגלת הראשון נאסרו

המים והשני יכלו מן המים האסורין דודאי פליטתו כלי אחר יכלו וגם כלי הראשון אינו מבנים כולו בנת אחת במים רותמים וא"כ מה שנכנס תחלה פולט וכל השני שמכנס אחר"כ בולע מה שפלט לכו הראשון לכו נראה דלין להגביל כלי בן יומו כשלין במים לנצל והגבלה דמדין דלא אסרה תורה אלא בן יומו (א) לא הגבילו אלא כלים קטנים בתוך הגדולים שהיה במים ששים לנצל האיסור ובערב פסק קודם ארבע שעות מותר להגביל כלי של חמץ אע"פ שאין במים (ב) דליכא ג' ונתיי טעם של היתר החמץ נ"ט בכלי והכלי נ"ט במים והמים חזרין ונגבלין בכלי ועדיין הוא היתר שהוא קודם הפסח: (ט"ו) **דבררי** הבמים בשניער מאי נייער אילימא נייער בסוף ולא בתחלה.

ה"מ למיפך מכלל דלרבנן אפילו לא נייער כלל מבלע בלע מייפלט לא פליט אלא דפר"ך טפי שפיר:

